

VALGET I UNGARN ER EN STRESSTEST FOR EUROPAS DEMOKRATI

ANALYSE

nyt
europa
bæredygtigt og inkluderende

FOTO: EUROPEAN COUNCIL

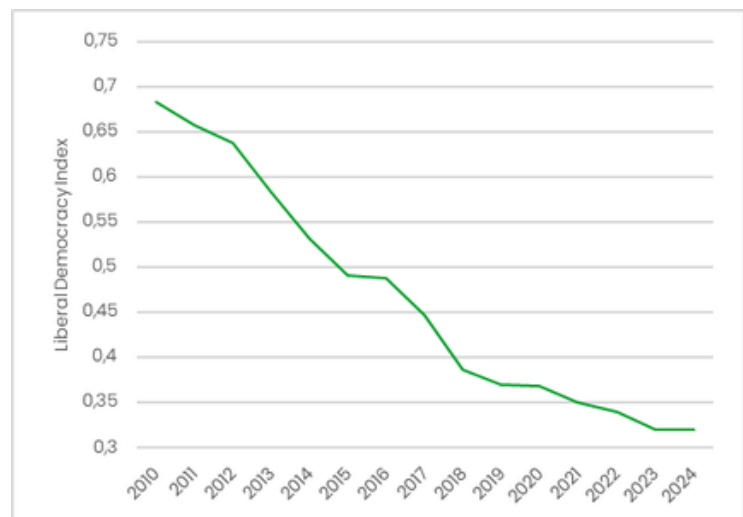
April 2026

NYT EUROPA BRIEF

Af Regitze Rohlfing, vicedirektør & Liva Schou Tofft, junior analysekonsulent

Den 12. april går Ungarn til valg. De skal vælge, hvem der skal sidde i parlamentet (kaldet Nationalforsamlingen), og hvilken regering der skal lede landet de næste fire år. På den måde minder valget om så mange andre valg, så hvorfor skal vi interessere os særligt for, hvor ungarerne sætter deres kryds?

Det skal vi, fordi valget er et blik på det Europæiske demokratis tilstand. Som non-profit organisationen Hungarian Helsinki Committee siger: "the Hungarian parliamentary elections will be a pivotal moment for democracy, fundamental rights and the rule of law in Hungary and for the entire European Union".

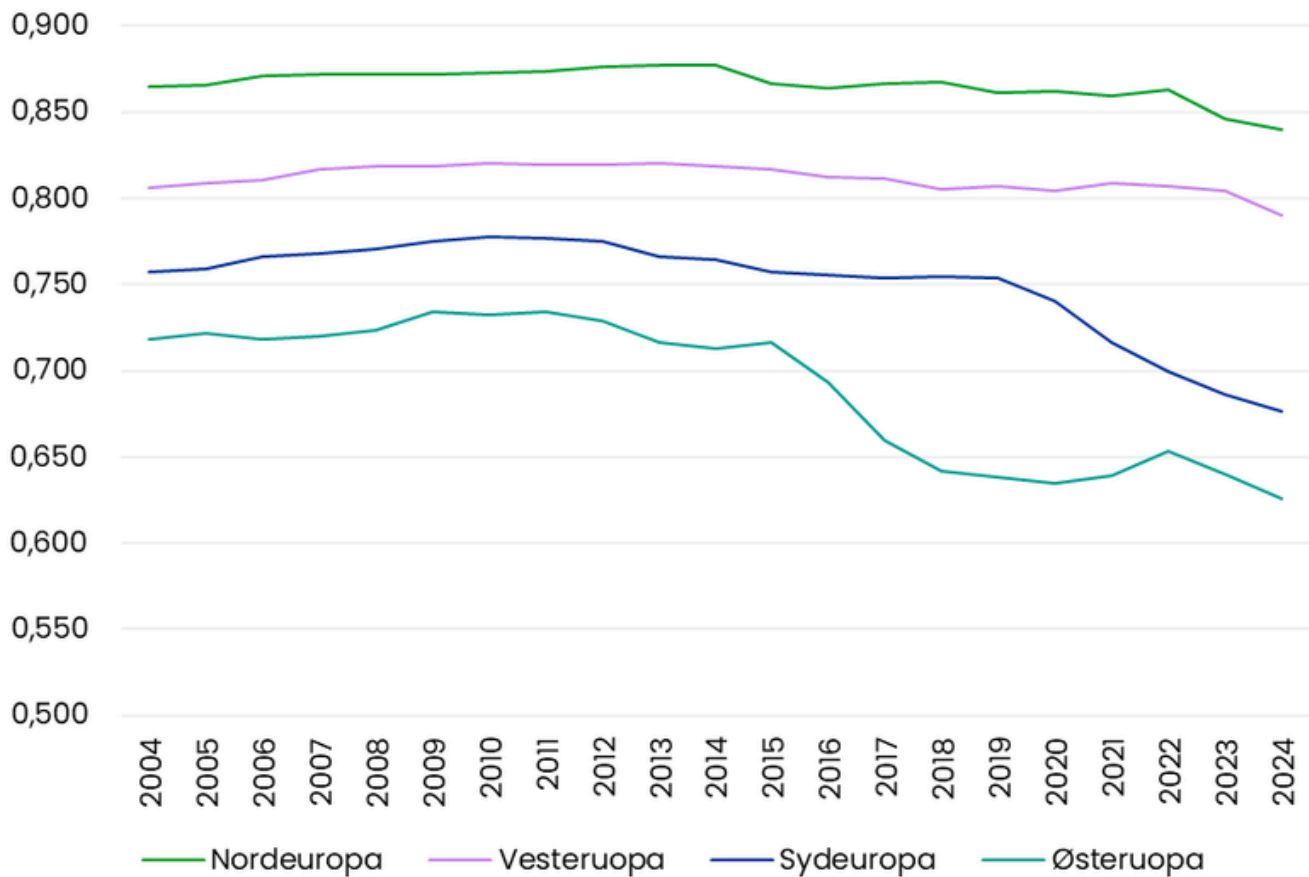
DEN AUTOKRATISKE UDVIKLING I UNGARN SIDEN 2010.

KILDE: VARIETIES OF DEMOCRACY, LIBERAL DEMOCRACY INDEX. LAVESTE VÆRDI 0 OG HØJESTE VÆRDI 1.

Vi bør interessere os for, hvordan valget falder ud, såvel som hvordan valget foregår.ⁱⁱ Ungarns nuværende regeringsleder, Viktor Orbán, har været ved magten siden 2011, hvor han vandt med en såkaldt supermajoritet. Med den har han ændret alt fra forfatningen, domstolsvæsenet og valgsystemet til medielandskabet, civilsamfundet og adgangen til fundamentale rettigheder.

Det har betydet, at Ungarn siden 2019 ikke længere har været et demokrati men i stedet har været kategoriseret som et elektoralt autokrati, dvs. der holdes regelmæssige (flerparti) valg men minimums demokratiske standarder mangler.ⁱⁱⁱ

Tænk lige over det. Den Europæiske Union, som i 2012 vandt en Nobels fredspris for at have lykket med at skabe fred på kontinentet ved at sikre stærke demokratiske lande gennem samhandel, har i disse år et autokrati iblandt sig.^{iv} Det er en falliterklæring, og hvad der er endnu værre er, at andre medlemslande er stærkt inspireret af Orbán. Som en steppebrand har Ungarns demokratiske tilbagerulning spredt sig til særligt Østeuropa, men heller ikke historisk stærke og gamle demokratier og medlemslande har været immune over for udviklingen, som ovenstående graf viser.

DEN DEMOKRATISKE UDVIKLING I EU'S FIRE REGIONER SIDEN 2004, SOM VISER, AT ALLE REGIONER ER BLEVET MINDRE DEMOKRATISKE OVER DE SIDSTE TO ÅRTIER.

KILDE: VARIETIES OF DEMOCRACY, LIBERAL DEMOCRACY INDEX.
LAVESTE VÆRDI 0 OG HØJESTE VÆRDI 1.

Ser man nærmere på nedenstående lande fra de fire regioner, er det også tydeligt, at det demokratiske fundament er under pres. Kun Polen har haft reel fremgang i deres demokratiscore, hvilket skyldes at PiS tabte regeringsmagten i 2023, mens de øvrige lande enten har set et decideret fald (særligt Italien) eller mindre udsving over de sidste fem år.

Vi bør derfor forholde os til det ungarske valg både af interesse for landets egen fremtid, men også for Unions.

Hvis Orbán lykkes med at bibeholde magten, vil det være ekstra brænde på bålet til dem, som ønsker at følge i hans fodspor og gennemføre lignende reformer for at centralisere magten i deres lande. Hvad det vil betyde for Ungarn, tør man næsten ikke tænke på. Ifølge de nyeste prognoser står Orbán dog for første gang til at kunne tabe. Orbáns parti står lige nu til 40,8 % af stemmerne, hvorimod oppositionspartiet, TISZA, står til 48,7 %.

Land	Demokrati score 2020	Demokrati score 2021	Demokrati score 2022	Demokrati score 2023	Demokrati score 2024	Demokrati score 2025	Udvikling i pct.
Danmark	0,88	0,88	0,89	0,88	0,89	0,88	0%
Tyskland	0,82	0,81	0,81	0,81	0,78	0,78	-5%
Frankrig	0,79	0,79	0,81	0,81	0,80	0,80	+1%
Holland	0,81	0,81	0,80	0,79	0,77	0,77	-5%
Polen	0,45	0,42	0,42	0,46	0,61	0,65	+43%
Bulgarien	0,50	0,55	0,60	0,58	0,53	0,50	0 %
Italien	0,77	0,77	0,76	0,73	0,69	0,64	-17 %
Spanien	0,79	0,78	0,78	0,76	0,74	0,74	-6 %

PÅ TVÆRS AF EU'S FIRE REGIONER SES ET DEMOKRATISK FALD, OG ZOOMER MAN IND PÅ UDVALGTE LANDE BLIVER DET TYDELIGT AT TENDENSEN ER AT FINDE I BÅDE GAMLE OG NYE DEMOKRATIER SÅVEL SOM GAMLE OG NYE MEDLEMSLANDE.

KILDE: VARIETIES OF DEMOCRACY, LIBERAL DEMOCRACY INDEX.
LAVESTE VÆRDI 0 OG HØJESTE VÆRDI 1.

HVAD HAR ÆNDRET SIG SIDEN SIDSTE VALG?

Orbán og hans partis (Fidesz) dårlige placering skyldes blandt andet, at oppositionen siden forrige valg har arbejdet hårdt på at stå samlet bag én fælles kandidat, Péter Magyar og hans oppositionsparti Tisza. En anden grund skyldes voksende utilfredshed med økonomisk stagnation, høj inflation og korruptionsskandaler, som har mobiliseret

nye vælgergrupper, især unge og urbane vælgere. Endelig tyder analyser på en bredere politisk træthed efter 16 år med samme regering, som kombineret med en mere effektiv og mobiliserende oppositionskampagne gør dette valg til Péter Magyar.vi

Holder prognoserne sandt, er det ganske imponerende, for med de mange ændringer til valgsystemet, som Orbán har indført de sidste 15 år, skal oppositionen arbejde dobbelt så hårdt for at sikre et flertal. Oppositionen er også oppe imod et statskontrolleret medielandskab, som aktivt forsøger at påvirke valget til fordel for Orbán, blandt andet en uforholdsmæssig positiv dækning af regeringen og Viktor Orbán, samtidig med at oppositionen marginaliseres eller fremstilles negativt.vii Denne skæve mediedækning begrænser vælgernes adgang til pluralistisk information og bidrager dermed til at påvirke valgkampen til fordel for regeringspartiet. I et forsøg på at modgå dette er samizdat-bevægelser blevet genopfundet, så som "Nyomtass te is!"viii der på frivilligbasis producerer og distribuerer uafhængige nyheder til især landområderne. Dertil kommer problemer med selve valgprocessen.

Parlamentsvalget i Ungarn i 2026 afholdes i et miljø præget af markante ubalancer i den politiske konkurrence, hvor flere sammenfaldende faktorer systematisk begunstiger de siddende magthavere. OSCE/ODIHR peger blandt andet på manglende adskillelse mellem stat og regeringsparti, misbrug af administrative ressourcer, betydelige mangler i gennemsigtigheden af kampagnefinansiering samt et medielandskab, der i høj grad favoriserer regeringen.

Samlet set bidrager disse forhold – sammen med fremvoksende risici som desinformation og utilstrækkelig institutionel håndtering – til et skævvredet valgmiljø, der rejser alvorlige spørgsmål om lige konkurrencevilkår og overholdelsen af internationale standarder for demokratiske valg.ix At arbejde for et magtskifte i Ungarn er med andre ord en utaknemlig opgave.

FAKTABOKS: UNGARNS VALGSYSTEM OG STRUKTURELLE SKÆVHEDER

Ungarn har et blandet valgsystem med i alt 199 mandater, hvoraf 106 vælges i enkeltmandskredse efter flertalsprincippet, og 93 fordeles via nationale partilister. Vælgerne afgiver to stemmer – én på en kandidat og én på et parti.

Siden 2010 har reformer gennemført af regeringspartiet Fidesz ændret systemets funktion på måder, der systematisk begunstiger det største parti:

- Omtagning af valgkredse (gerrymandering), som har skabt geografiske fordele for regeringspartiet
- Ændret kompenationssystem, hvor også overskydende stemmer fra vindende kandidater tæller med i mandatfordelingen
- Indførelse af en "vinderbonus", der forstærker det største partis mandatandel
- Reduktion og omstrukturering af parlamentet, hvilket øger vægten af enkeltmandskredse
- Valgregler, der favoriserer større partier og gør det vanskeligere for oppositionen at konkurrere effektivt

Internationale valgobservatører, herunder OSCE/ODIHR, peger desuden på en række vedvarende udfordringer, herunder manglende adskillelse mellem stat og regeringsparti, brug af administrative ressourcer i valgkampen, begrænset gennemsigtighed i kampagnefinansiering samt et medielandskab, der i vid udstrækning favoriserer regeringen.

Skulle oppositionen vinde regeringsmagten, er det dog ikke ensbetydende med, at det er en dans på roser herfra. Hvis vi ser på Polen, hvor den forrige regering under ledelse af PiS ligeledes forsøgte at afmontere demokratiet, giver det ikke meget håb. Over en periode på otte år gennemførte PiS-regeringen mange af de samme gennemgribende reformer, som Orbán har, med det resultat, at Polen i 2019 var det mest autokratiserede land på globalplan. Dagen efter oppositionen, med Donald Tusk i spidsen, genvandt magten proklamerede mange, at Polen nu var tilbage på rette spor og ville vise vejen for, hvordan man genindfører et faldent demokrati. Desværre har det vist sig langt sværere, end hvad mange havde håbet.

En del af problemet er, at den polske præsident fortsat har tilhørt PiS-lejren og blokeret mange tiltag gennem sin veto. En anden del af problemet er, hvad ledende civilsamfundsorganisationer i årevis har advaret om: Nemlig at ændringerne, som PiS introducerede, skete gennem lovgivning og domsafgørelser, som ville gøre det meget vanskeligt at rulle dem tilbage uden at bryde med de selvsamme demokratiske principper, som man forsøgte at genoplive.

At afmontere et demokrati på denne måde kaldes på fagsprog for autokratisk legalisme, og adskiller måden, som demokratier dør på i det 21. århundrede fra de militære kup, som demokratier især faldt på i det 20. århundrede.^{xi} Det, som er særligt vanskeligt ved autokratisk legalisme, er netop, hvordan det fungerer som modhager, selv når demagogerne taber et valg.

Der vil altså højt sandsynligt være lang vej igen for genopbygningen af de demokratiske institutioner, selv hvis oppositionen vinder i Ungarn.

Det er netop også, hvad vi fik bekræftet til Nyt Europas arrangement om det ungarske valg, som vi holdt tirsdag den 7. april. Her diskuterede professor i Europæisk Politik Angela Bourne fra Roskilde Universitet, President for Silba Nicolaj Møllerup Olsen og juridisk rådgiver ved Amnesty International Hungary Gábor Hacsí.

Debatten tydeliggjorde, at det kommende valg i Ungarn ikke blot handler om et muligt magtskifte, men om selve karakteren af det politiske system. Panelet pegede på, at valget finder sted i en kontekst præget af strukturelle skævheder, og at et eventuelt magtskifte ikke automatisk vil føre til en hurtig genopretning af demokratiske institutioner eller retsstatsprincipper. Tværtimod blev det fremhævet, at mange af de strukturelle ændringer er dybt forankrede og vil kræve både tid og politisk kapacitet at ændre. Det vil dog åbne for et vigtigt, men kompliceret mulighedsrum for at genoplive det liberale demokrati.

En ny regering vil potentielt kunne iværksætte reformer, der styrker retsstatsprincipper, øger domstolenes uafhængighed, forbedrer mediepluralismen og udvider civilsamfundets råderum, hvilket på længere sigt kan bidrage til en mere balanceret og konkurrencedygtig demokratisk orden. Samtidig understreger flere analyser, at Orbáns mangeårige institutionelle indflydelse, herunder politiske udnævnelser, kontrol med nøgleinstitutioner og et regeringsvenligt medielandskab, vil gøre en reel demokratisk genopretning både gradvis, institutionelt kompleks og politisk konfliktfyldt.^{xii} Dog kan man håbe, at civilsamfundet vil kunne begynde at agere frit og uafhængigt igen uden frygt for repressalier, at menneskerettigheder får bedre kår igen, at det politiske system lader kritiske stemmer komme til orde igen, og at stigmatiseringen af udsatte grupper mindskes.

Panelet understregede også, at valget ikke blot rejser spørgsmålet om EU's relation til en enkelt regering, men om Unionens håndteringen af et medlemsland, hvor demokratiske standarder er under pres. Udfaldet vil få betydning for samarbejde, tillid og potentielt også for EU's fremtidige tilgang til retsstatsmekanismer og udvidelse.

Et regeringsskifte vil forventeligt også kunne have en positiv indflydelse på det Europæiske samarbejde. Hvis Orbán taber valget, vil det først og fremmest kunne få stor betydning for EU's evne til at handle samlet, især i spørgsmål om Ukraine, sanktioner mod Rusland og andre områder, hvor Ungarn under Orbán gentagne gange har brugt veto eller forsinkelser til at blokere fælles beslutninger.

En ny regering under Péter Magyar vil sandsynligvis føre en mere samarbejdende og mindre konfrontatorisk linje over for Bruxelles, hvilket kan mindske den fastlåshed, der har præget relationen de seneste år. Samtidig kan det også øge chancen for, at frosne EU-midler igen kan komme i spil, hvis der sker fremskridt på retsstatsområdet. Et nederlag til Orbán vil have stor symbolsk betydning for EU, fordi det vil svække et centralt illiberalt forbillede og en vigtig allieret for den europæiske højrepopulisme. Det er dog vigtigt ikke at overvurdere effekten: flere analyser peger på, at en eventuel Tisza-regering fortsat vil være restriktiv på blandt andet migration og formentlig heller ikke fuldt ud bryde med Ungarns mere skeptiske linje på visse EU-spørgsmål. Hertil kommer, at Orbán's langvarige institutionelle indflydelse på statsapparat, medier og nøgleinstitutioner kan gøre en reel kursændring både langsom og konfliktfyldt.^{xiii}

Mens vi venter i spænding på valgresultatet, er én ting allerede klar: Valget i Ungarn er mere end et nationalt anliggende, det er en stresstest for Europas demokratiske modstandskraft. Uanset udfaldet vil valget få konsekvenser langt ud over Ungarns grænser, både for EU's politiske sammenhængskraft og for udviklingen i andre medlemslande, hvor lignende tendenser kan spores.

Hvis Orbán vinder, risikerer det at normalisere en model, hvor demokratiske institutioner gradvist udhules indefra. Hvis han taber, vil det ikke være enden på Ungarns demokratiske udfordringer, men begyndelsen på en lang og kompleks genopretningsproces. Valget viser dermed med al tydelighed, at demokratiet i Europa ikke kan tages for givet, og det kræver konstant opmærksomhed, beskyttelse og aktivt engagement.

KILDER

i Hungarian Helsinki Committee, 2021: Threat Assessment of the 2026 Hungarian Parliamentary Elections. https://helsinki.hu/en/wp-content/uploads/sites/2/2025/12/2026_HU_Elections_Threat_Assessment_final_15122025.pdf

ii Rohlfing, R.H, 2025: In the Shadow of European Law, PhD Dissertation, University of Copenhagen; Rohlfing, R.H. & M. Wind, 2023: Death by a thousand cuts: measuring autocratic legalism in the European Union's rule of law conundrum, Democratization

iii Schmid, J. W. (2025). Electoral autocracies, hybrid regimes, and multiparty autocracies: same, same but different? Democratization, 32(6), 1565–1588. <https://doi.org/10.1080/13510347.2025.2476183>

iv Reuters, *What's at stake in Hungary's parliamentary election*, 25 March 2026; Center for Strategic and International Studies, *What's at stake in Hungary's election?*; Reuters, *Hungary election polls show opposition Tisza widening lead over Orban's Fidesz*, 1 April 2026.

v Valgmålinger Ungarn | Valgtendens og meningsmålinger 2026

vi Reuters, 2026, Hungary election polls show opposition Tisza widening lead over Orban's Fidesz; European Council on Foreign Relations, 2026, Hungary's opposition and the rise of Péter Magyar; Gallup, 2026, Politics in Hungary the top problem as election nears.

vii OSCE/ODIHR, *Hungary Parliamentary Elections 2022 Final Report*: biased news coverage "limited voters' opportunity to make an informed choice.

viii Rohlfing, R.H, 2025: In the Shadow of European Law, PhD Dissertation, University of Copenhagen Radio Free Europe/Radio Liberty, Hungary's 'Samizdat' Press Ramps Up As Elections Near, 6 February 2022.

ix OSCE/ODIHR, 2026, Interim Report: Election Observation Mission Hungary, Parliamentary Elections, 12 April 2026. https://odihr.osce.org/sites/default/files/documents/official_documents/2026/03/HUN%20Parliamentary%20Elections%202026%20-%20Interim%20Report_27.03.2026.pdf

x V-Dem, 2020

xi Rohlfing, R.H. & M. Wind, 2023: Death by a thousand cuts: measuring autocratic legalism in the European Union's rule of law conundrum, Democratization. Det skal pointeres, at der stadig sker militære kup i det 21. århundrede og autokratisk legalism også fandtes i 1930'ernes Tyskland.

xii Centre for European Reform, 2026, Can Hungary's opposition win and restore democracy?

xiii German Marshall Fund, 2026, A New Tone in Hungary?; Reuters, 2026, What's at stake in Hungary's parliamentary election?; Reuters, 2026, EU hopes Hungarian election will bring end to Orban's blockades; European Policy Centre, 2026, After Orbán: why Péter Magyar would not be an easy partner for the EU; Centre for European Reform, 2026, Can Hungary's opposition win and restore democracy?; The Guardian, 2026, The EU's Hungary problem won't be solved even if Viktor Orbán is ousted.

